

ASOCIAȚIA ȚINUTUL RĂZEȘILOR
Localitatea Girov, județul Neamț
Calea Romanului, Nr. 337
Telefon: 0759 012 132
E-mail: tinutulrazesilor@gmail.com;

RAPORT DE EVALUARE FINALĂ

STRATEGIA DE DEZVOLTARE LOCALĂ 2014 - 2020

ASOCIAȚIA ȚINUTUL RĂZEȘILOR

Județul Neamț

Perioada:
21.12.2016 - 25.08.2025

Structura RAPORTULUI FINAL DE EVALUARE al ASOCIATIEI TINUTUL RAZESILOR

Cap.	Denumire capitol
1.	REZUMAT
2.	INTRODUCERE
3.	Informatii generale privind SDL 3.1. Informatii despre GAL si activitatea GAL-ului 3. 2. Scurta descriere a SDL, a masurilor si bugetului, inclusiv modificarile de SDL si evolutia alocarii financiare ca urmare a realocarilor financiare, bonusarilor
4.	Cadru de evaluare si metodologia
5.	Analiza de ansamblu a eficacitatii SDL 5.1. Eficacitatea financiara a masurilor la nivel de SDL 5.2. Eficacitatea SDL, la nivel de domeniu de interventie
6.	Raspuns la intrebarile de evaluare
7.	Factorii de succes si esec in implementarea SDL
8.	Concluzii si recomandari

1. REZUMAT

Principalele constatari ale evaluarii

Prezentul raport final reprezinta o analiza aprofundata, cu caracter socio-economic, in care s-a identificat, cuantificat si demonstrat ceea ce s-a realizat de la data de 21.12.2016 pana la data de 25.08.2025 cu referire la implementarea Strategiei de dezvoltare locala aferenta Asociatiei Tinutul Razesilor.

Evaluarea a urmarit, modul in care au fost exprimate aprecierile cu privire la activitatile realizate si rezultatele obtinute sau in curs de a fi obtinute, cat sunt de utile, eficiente, eficiente, sustenabile si daca produc sau nu efecte in activitatea de implementare a SDL.

Evaluarea Strategiei de dezvoltare locala reflecta progresul implementarii Strategiei de Dezvoltare Locala a Asociatiei Tinutul Razesilor la data de 25.08.2025.

Responsabilitatile GAL privind monitorizarea si evaluarea strategiei de dezvoltare locala:

Regulamentul UE nr. 1303/2013	<i>Sarcinile grupurilor de acțiune locală sunt următoarele: [.....] (g) monitorizarea implementării strategiei de dezvoltare locală plasate sub responsabilitatea comunității și a operațiunilor sprijinite și efectuarea de activități specifice de evaluare în legătură cu strategia respectivă. (Reg. 1303 Art. 34 – par. 3, lit g) O strategie de dezvoltare locală plasată sub responsabilitatea comunității conține cel puțin următoarele elemente: [.....] (f) o descriere a procedurilor de gestionare și monitorizare a strategiei, prin care se demonstrează capacitatea grupului de acțiune locală de implementare a strategiei, însoțită de o descriere a procedurilor specifice de evaluare; (Reg. 1303 Art. 33 – par. 1, lit f)</i>
Regulamentul UE nr. 1305/2013	<i>[...] Grupurile de acțiune locală furnizează autorității de management și/sau evaluatorilor desemnați sau altor organisme delegate pentru a îndeplini funcții în numele acestora, toate informațiile necesare pentru a permite monitorizarea și evaluarea programului, în special în ceea ce privește realizarea obiectivelor și priorităților specificate. (Reg. 1305 Art. 71)</i>

Comitetul de coordonare al auto-evaluării, angajați ai Asociatiei Tinutul Razesilor, care au în fisa postului atributii privind participarea la elaborarea Raportului final de evaluare al SDL, este constituit din urmatoarele persoane:

- MUNTEANU COSTANTIN – manager GAL
- STINGU CORNELICA – responsabil monitorizare
- NATEA MARIA BEATRICE – evaluator proiecte
- SUCIU ANA-NUTI – evaluator proiecte

2. INTRODUCERE

Scopul raportului de evaluare

Scopul evaluării: analiza pentru perioada 21.12.2016 – 25.08.2025 a stadiului de implementare a Strategiei de Dezvoltare Locală a Asociației Tinutul Razesilor din punct de vedere al relevanței, eficienței, eficacității, impactului, sustenabilității, performanței, al succesului proiectelor aflate în derulare sau a celor finalizate etc.

Evaluarea s-a realizat **intern (auto-evaluare)** pentru a obține informații despre activitatea care s-a realizat într-o perioadă determinată de timp, respectiv 21.12.2016 – 25.08.2025, despre “mersul” acestei activități și face recomandările care se impun pentru îmbunătățirea implementării SDL 2023 - 2027 aferentă Asociației Tinutul Razesilor.

Rezultatele prezentei evaluări vor fi folosite pentru a îmbunătăți metodele de lucru aplicate de către echipa tehnică a GAL în implementarea SDL astfel încât la finalul acordului cadru de finanțare, aceasta să fie implementată cu succes.

De asemenea, aceste rezultate pot ajuta la implementarea în bune condiții a contractelor de finanțare ale beneficiarilor de proiecte.

Evaluarea implementării ajută totodată factorii de decizie, Adunarea generală a GAL, Consiliul director al GAL, angajații proprii ai GAL dar și beneficiarii să își utilizeze mai bine resursele existente pentru implementarea proiectelor iar la nivel de GAL posibilitatea găsirii unor metode de rezolvare a nevoilor populației locale din teritoriul LEADER.

Obiectivele prezentei evaluări sunt următoarele:

- Raportarea asupra utilizării resurselor existente la GAL, a modului în care au fost desfășurate activitățile și ce rezultate au fost obținute în implementarea SDL, în perioada 21.12.2016 – 25.08.2025

- Identificarea factorilor interni și externi și a mecanismelor care au influențat implementarea SDL, inclusiv propunerea unor măsuri de corectare, în caz de necesitate, pentru îmbunătățirea implementării SDL – urilor viitoare

GAL va putea urmări creșterea transparenței și a gradului de responsabilizare a activităților desfășurate (atât în activitatea tehnică, de evaluare și monitorizare a proiectelor desfășurate în birou cât și în activitatea desfășurată în teritoriul GAL), demonstrarea rezultatelor și realizărilor obținute. Prezentul RAPORT FINAL DE EVALUARE va formula și un set de lecții utile și practice pentru îmbunătățirea modului de evaluare și monitorizare strategiilor de dezvoltare locală.

Evaluarea reprezintă o componentă obligatorie în procesul de implementare a unei Strategii de Dezvoltare Locală. În derularea acestui proces, la nivel de GAL a fost stabilit cadrul TEMELOR DE EVALUARE (**criterii de evaluare – întrebare de evaluare – indicatori – metodologia de colectare date**) dar și sursele de informații necesare pentru a răspunde corespunzător întrebărilor de evaluare.

A fost stabilit **grupul tinta** de la care au fost colectate informațiile utilizate în procesul de evaluare, acesta fiind constituit din: beneficiari direcți și indirecti ai proiectelor finanțate prin GAL, parteneri GAL, reprezentanți ai sectorului privat implicați în implementarea proiectelor, echipa tehnică a Asociației Ținutul Razesilor, constituită din cele patru persoane angajate. Au fost stabilite resursele disponibile și necesare procesului de evaluare a SDL, respectiv resurse umane, financiare, de timp, logistice. Toate datele obținute în urma prezentei evaluări, sunt în concordanță cu datele existente în situațiile referitoare la monitorizarea proiectelor pe care GAL-ul o realizează lunar, cu situațiile trimestriale transmise la AM PNDR dar și din răspunsurile obținute și aprecierile asupra întrebărilor de evaluare, folosind metode și tehnici specifice de evaluare, pentru fiecare întrebare de evaluare.

Referitor la perioada de realizare a evaluării, aceasta s-a desfășurat în perioada decembrie 2016 – august 2025, urmând ca rezultatele să fie diseminate ulterior, prin postare pe site-ul propriu www.tinutulrazesilor.ro, prin transmiterea către factorii interesați.

Activitățile desfășurate au constat în: planificarea procesului de evaluare, selectarea persoanelor responsabile cu activitatea de evaluare, elaborarea metodologiei de evaluare, derularea activității propriu-zise de evaluare, întocmirea raportului final de evaluare.

Rezultatele analizate și obținute până la data de 25.08.2025, arată faptul că activitatea GAL, referitoare la implementarea SDL a fost una intensă care a mobilizat într-o măsură foarte mare toate resursele de care dispune GAL – ul (resurse umane, materiale, financiare, logistice, de timp).

3. INFORMATII GENERALE PRIVIND SDL

3.1. Informatii despre GAL si activitatea GAL-ului

ASOCIATIA TINUTUL RAZESILOR implementează Strategia de Dezvoltare Locală finanțată din PNDR 2014-2020 în cadrul axei LEADER, Măsură 19 „*Sprijin pentru dezvoltarea locală LEADER*”, Submăsură 19.2 - *Sprijin pentru implementarea acțiunilor în cadrul strategiei de dezvoltare locală*.

Teritoriul ASOCIATIA TINUTUL RAZESILOR este un teritoriu omogen din punct de vedere geografic, socio-economic și cultural, cu o populație de 79.391 locuitori, teritoriu coerent, cu o suprafață de 925,12 Kmp, format din 20 unități administrativ-teritoriale, respectiv 18 comune și 1 orășel din județul Neamț precum și o comună din județul Iași. Cele 20 unități administrativ teritoriale sunt: Orășelul Tîrgu Neamț și comunele Birgăuani, Bodești, Dobreni, Dragomirești, Dulcești, Dumbrava Rosie, Faurei, Girov, Grumăzești, Negrești, Petricani, Războieni, Ruginoasa, Ștefan cel Mare, Tibucani, Trifești, Tupilați și Valeni din județul Neamț, la care se adaugă comuna Ciohoreni din județul Iași.

Programul LEADER acționează în teritoriul ASOCIAȚIEI TINUTUL RAZESILOR, județul Neamț, pentru dezvoltarea celor 20 de comunități locale într-o manieră specifică, adaptată nevoilor și priorităților identificate la nivel local. Programul LEADER reprezintă o abordare “de jos în sus”, care oferă noi oportunități de dezvoltare pornind de la identificarea nevoilor locale, întărind capacitatea de dezvoltare și implementare a strategiei locale.

Programul LEADER este un instrument important pentru dezvoltarea economică și socială a teritoriului GAL, reducerea disparităților dintre urban și rural, promovarea incluziunii sociale și creșterea nivelului de trai al populației. În mod concret, dezvoltarea teritoriului este sprijinită din fonduri FEADR și contribuție națională aferentă programului LEADER, fiind coordonată de actorii locali care constituie factorii decizionali și vor purta responsabilitatea implementării Strategiei de Dezvoltare Locală 2014 – 2020 aferentă ASOCIAȚIEI TINUTUL RAZESILOR, selectată și aprobată de Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale (MADR).

Activitățile desfășurate de către GAL – Asociația Tinutul Razesilor au fost următoarele:

- implementarea Strategiei de dezvoltare locală în teritoriul GAL
- realizarea acțiunilor de animare a teritoriului, în cadrul fiecărui contract subsecvent de finanțare
- lansarea apelurilor de selecție la nivel de GAL, componenta FEADR și componenta EURI
- primirea, evaluarea și selectarea proiectelor depuse de către beneficiarii publici și privați la GAL
- verificarea conformității cererilor de plată depuse de către beneficiarii proiectelor din SDL la GAL
- monitorizarea/evaluarea implementării SDL

3.2. Scurta descriere a SDL , a măsurilor și bugetului, inclusiv modificările de SDL și evoluția alocării financiare ca urmare a realocarilor financiare, bonusurilor

Obiectivele locale și prioritățile locale pe care se axează Strategia de Dezvoltare Locală au rezultat din nevoile identificate în analiza SWOT și care sunt în concordanță cu Obiectivele de dezvoltare rurală (Reg. UE nr. 1305/2013, art. 4) și cu Prioritățile de dezvoltare rurală (Reg. UE nr. 1305/2013, art.5).

Au fost identificate **două obiective locale** care au fost cuprinse în SDL (care nu au fost modificate pe parcursul implementării SDL)

O1 - Modernizarea și creșterea viabilității exploatațiilor agricole din teritoriul GAL

O2 – Îmbunătățirea calității vieții în teritoriul GAL prin diversificare economică, crearea locurilor de muncă și adecvarea infrastructurii de bază și serviciilor la nevoile comunităților locale

Au fost identificate **patru prioritati locale** care au fost cuprinse in SDL (care nu au fost modificate pe parcursul implementarii SDL)

PL1: Cresterea nivelului de trai al populatiei prin imbunatatirea infrastructurii locale, a serviciilor de baza si sprijinirea dezvoltarii teritoriului GAL (M1, M2, M6);

PL2: Imbunatatirea performantelor sectorului agricol prin modernizare, inovare si cooperare pentru valoarea adaugata a produselor (M4, M5, M7);

PL3: Diversificarea activitatilor economice si crearea de locuri de munca cu scopul reducerii saraciei, reducerii somajului si disparitatilor (M3, M5);

PL4: Transferul si diseminarea de cunostinte si practici inovative cu scopul valorificarii resurselor locale pentru dezvoltarea teritoriului GAL (M6, M7, M8).

Au rezultat **opt masuri** care au contribuit la atingerea prioritatilor strategiei cat si la obiectivele acesteia si care sunt in conformitate cu cele prevazute in Reg. UE. nr. 1305/2013, art. 4 si 5. Cele opt masuri, incadrate corespunzator in domeniile de interventie conform Reg. UE. nr. 1305/2013, art. 5 sunt urmatoarele:

M1/6B. Dezvoltarea durabila a teritoriului a teritoriului GAL

M2/6B. Investitii in infrastructura sociala pentru combaterea saraciei si favorizarea incluziunii sociale;

M3/6A. Investitii in activitati economice neagricole pentru diversificarea economiei teritoriului GAL;

M4/2A. Investitii pentru dezvoltarea activitatilor agricole;

M5/3A. Cresterea valorii adaugate a produselor agricole;

M6/6B. Dezvoltarea teritoriului GAL prin conservarea si valorificarea patrimoniului natural si cultural;

M7/3A. Sprijin pentru constituirea si promovarea formelor asociative;

M8/1A. Transfer de informatii si cunostinte in teritoriul GAL.

Din cele **8 masuri** prevazute in cadrul SDL, au fost lansate in perioada de evaluare toate cele 8 masuri propuse initial.

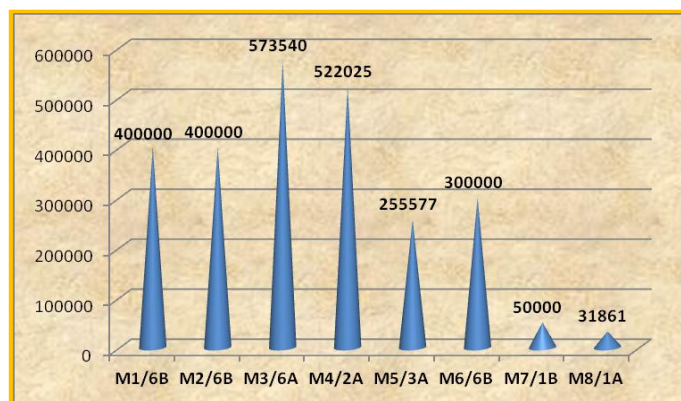
Pana la data de 25.08.2025 la GAL au fost lansate un numar de 41 sesiuni, s-au depus la GAL un numar de **117 proiecte**, din care un numar de **86 de proiecte** (3.673.817,58 euro) au fost selectate la nivel de GAL, un numar de 79 de proiecte (3.383.239,25 euro) au fost contractate la AFIR, un numar de 5 contracte reziliate (227.811,86 euro).

Din datele referitoare la monitorizarea SDL, GAL Ținutul Razesilor are la data de 25.08.2025 o valoare platita de catre AFIR de **2.826.725,55 euro (91,10 %**, urmand ca valoarea sa creasca dupa finalizarea proiectelor la data de 30.09.2025)

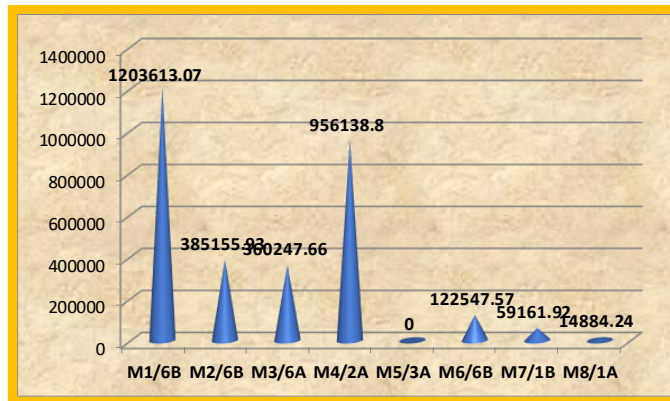
Gradul de eficacitate al implementarii SDL este unul ridicat si multumitor pana la data de 25.08.2025 si reflecta rezultatele si indicatorii care au fost obtinuti pe parcursului unui numar de 104 luni de implementarea a SDL.

Masurile incluse in cadrul SDL

MASURILE CUPRINSE IN CADRUL SDL	Intensitatea sprijinului	Contributia publica nerambursabila (euro) - <u>initial</u>	Contributia publica nerambursabila (euro) – <u>modificare SDL cf V13</u>	Beneficiari eligibili
M1/6B - Investitii pentru dezvoltarea durabila a teritoriului GAL	100%	400.000	1.203.613,07	UAT-uri, ONG-uri, parteneriate
M2/6B - Investitii in infrastructura sociala pentru combaterea saraciei si favorizarea incluziunii sociale	100%	400.000	385.155,93	ONG-uri, UAT-uri, unitati de cult
M3/6A - Investitii in activitati economice neagricole pentru diversificarea economiei teritoriului GAL	90%	573.540	360.247,66	Micro-intreprinderi si intreprinderi mici
M4/2A - Investitii pentru dezvoltarea activitatilor agricole	50%	522.025	956.138,80	Fermieri (min.PFA); Forme asociative
M5/3A - Cresterea valorii adaugate a produselor agricole	50%	255.577	0	Intreprinderi; Forme asociative
M6/6B - Dezvoltarea teritoriului GAL prin conservarea si valorificarea patrimoniului natural si cultural	100%	300.000	122.547,57	UAT-uri, ONG-uri, parteneriate
M7/1B - Sprijin pentru constituirea si promovarea formelor asociative	100%	50.000	59.161,92	Entitati publice si/ sau private in parteneriat
M8/1A - Transfer de informatii si cunostinte in teritoriul GAL	100%	31.861	14.884,24	Entitati publice/ Entitati private
	TOTAL	2.533.003	3.101.749,19	

Alocările pe măsuri - inițiale

Alocările pe măsuri – conf. modif. SDL v13

Evolutia alocarilor financiare ca urmare a realocarilor financiare si a bonusarii obtinute

Modificarile SDL au vizat in principal modificari bugetare prin realocari, aceste modificari fiind necesare si oportune, justificate de urmatoarele considerente:

- GAL a vizat obtinerea unui grad de absorbtie cat mai mare a sumelor alocate prin Planul de finantare a SDL.
- Respectarea indicatorilor de monitorizare sau implementare a SDL, cu posibilitatea utilizarii eficiente si in totalitate a fondurilor din Planul de finantare al SDL aferent perioadei 2014-2020;

Totodata, modificarile propuse au condus la posibilitatea utilizarii sumelor disponibilizate ca urmare a proiectelor finalizate in vederea selectiei si contractarii intregului disponibil existent in Planul de Finantare, inclusiv a sumelor neangajate.

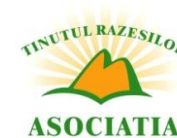
Modificarile propuse au condus la asigurarea surselor financiare pentru functionarea optima a GAL.

A existat si o modificare SDL care s-a referit la fondurile de tranzitie (modificare SDL V09). Asociația Tinutul Razesilor a primit Notificarea nr. 202199/17.06.2022, prin care, in urma aprobarii Raportului privind distribuirea fondurilor aferente perioadei de tranzitie (FEADR si EURI) a primit **609.427,19 euro din fonduri FEADR** si **177.762,76 euro din fonduri EURI, total 787.189,95 euro.**

Modificarile SDL, V01 si V11 nu s-au referit la modificari bugetare.

MASURILE CUPRINSE IN CADRUL SDL 2014 -2020	Contributia publica nerambursa bila <u>initial</u>	Modificare SDL V02	Modificare SDL V03	Modificare SDL V04	Modificare SDL V05	Modificare SDL V06	Modificare SDL V07	Modificare SDL V08	Modificare SDL V09	Modificare SDL V10	Modificare SDL V12	Modificare SDL V13
M1/6B - Investitii pentru dezvoltarea durabila a teritoriului GAL	400.000	400.000	508.007	601.547	601.547	725.933	793.133	882.698	1.234.686,20	1.192.125,29	1.204.828,44	1.203.613,07
M2/6B - Investitii in infrastructura sociala pentru combaterea saraciei si favorizarea incluziunii sociale	400.000	399.871	399.871	399.871	399.871	399.871	399.871	399.871	399.871	399.871	394.636,58	385.155,93
M3/6A - Investitii in activitati economice neagricole pentru diversificarea economiei teritoriului GAL	573.540	573.540	573.540	480.000	466.886	322.496	392.602	344.287	344.287	344.287	344.046,72	360.247,66
M4/2A - Investitii pentru dezvoltarea activitatilor agricole	522.025	835.878	835.878	835.878	835.878	835.878	815.330	815.330	915.330	957.890,90	957.890,90	956.138,80
M5/3A - Cresterea valorii adaugate a produselor agricole	255.577	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	5.000	0	0	0	0	0
M6/6B - Dezvoltarea teritoriului GAL prin conservarea si valorificarea patrimoniului natural si cultural	300.000	236.853	128.846	128.846	128.846	128.846	128.846	128.846	128.846	128.846	126.205,63	122.547,57
M7/3A - Sprijin pentru constituirea si promovarea formelor asociative	50.000	50.000	50.000	50.000	100.000	100.000	100.000	63.750	63.750	63.750	59.161,92	59.161,92
M8/1A - Transfer de informatii si cunostinte in teritoriul GAL	31.861	31.861	31.861	31.861	14.975	14.979	14.979	14.979	14.979	14.979	14.979	14.884,24
TOTAL	2.533.003	2.533.003	2.533.003	2.533.003	2.533.003	2.533.003	2.649.761	2.649.761	3.101.749,19	3.101.749,19	3.101.749,19	3.101.749,19

Modificare SDL V01 – nu sunt modificari bugetare

Modificare SDL V11 – nu sunt modificari bugetare

Numar total de modificari SDL aferente perioadei 2014 - 2020: 13 modificari

- V01 – Nota privind propunerea de modificare complexa a SDL nr. 1, anul 2017, (modificari sectiuni aferente SDL)
- V02 - Nota privind propunerea de modificare complexa a SDL nr. 1, anul 2018 (modificari sectiuni SDL si modificari in Planul financiar, realocari bugetare de la M2/6B, M5/3A, M6/6B catre M4/2A)
- V03 – Nota de propunere de modificare a SDL nr. 2 complexa – anul 2018 (modificari bugetare prin transfer catre Fisa Masurii M1/6B)
- V04 - Nota de propunere de modificare a SDL nr. 1 simpla – anul 2019 (modificari bugetare prin transfer catre Fisa Masurii M1/6B)
- V05 - Nota de propunere de modificare a SDL nr. 1 complexa – anul 2019 (modificari bugetare in Masurii M3/6A, M7/3A, M8/1A,)
- V06 - Nota de propunere de modificare a SDL nr. 1 simpla – anul 2020 (modificari bugetare in Fisa Masurii M1/6B)
- V07 - Nota de propunere de modificare a SDL nr. 1 simpla – anul 2021 (modificari bugetare in Fisa Masurii M1/6B si in Fisa Masurii M3/6A - majorari provenite din bonusarea suplimentara)
- V08 - Nota de propunere de modificare a SDL nr. 1 complexa – anul 2022 (modificari bugetare in Fisa Masurii M1/6B, Fisa Masurii M3/6A, Fisa Masurii M5/3A, Fisa Masurii M7/3A)
- V09 - Nota de propunere de modificare a SDL nr. 2, administrativa, anul 2022 (modificare SDL, cu includerea Planului de finantare TRANZITIE – FEADR, Completarea ANEXEI 4E – Planul de finantare EURI in SDL, **valoare componenta EURI – 177.762,76 euro** au fost transferati la M1/6B)
- V10 - Nota de propunere de modificare a SDL nr. 1 simpla – anul 2023 (modificari bugetare in Anexa 4T – Planul de finantare TRANZITIE – FEADR realocare suma provenita de la Fisa Masurii M1/6B – catre M4/2A)
- V11 - Nota de propunere de modificare a SDL nr. 1 legislativ administrativa – anul 2023 (modificarea Anexei 3- Completare parteneriat prin inlocuire Grup de producatori TAZ GRUP SRL cu SOCIETATEA AGRICOLA MOLDOVA SA – inlocuirea partenerului privat ALISTAR ION II decedat cu Alistar Sebastian II.
- V12 - Nota de propunere de modificare a SDL nr. 2 simpla – anul 2023 (modificarea Anexei 4T – Planul de finantare - Fonduri FEADR, modificari bugetare de la M2/6B, M3/6A, M6/6B, M7/3A catre M1/6B)
- V13 - Nota de propunere de modificare a SDL nr. 1 simpla – anul 2024 (modificarea Anexei 4T – Planul de finantate Fonduri FEADR, modificari bugetare de la M2/6B, M3/6A, M6/6B, M7/3A catre M1/6B)

4. CADRU DE EVALUARE SI METODOLOGIA

S-au aplicat un numar de **3 teme de evaluare si 9 intrebari de evaluare** (2 intrebari referitoare la obiective si 7 intrebari referitoare la Valoarea adaugata generata de implementarea abordarii LEADER) pentru evaluarea finala a implementarii SDL de catre Asociatia Tinutul Razesilor, teme si intrebari recomandate in Ghidul Grupurilor de Actiune Locala pentru implementarea Strategiilor de Dezvoltare Locala 2014 - 2020

4.1. Contributia Strategiei de Dezvoltare Locala la atingerea **OBIECTIVELOR SDL**

4.1.1. Contributia Strategiei de Dezvoltare Locala la atingerea Obiectivul 1 al SDL

- Modernizarea si cresterea viabilitatii exploatatilor agricole din teritoriul GAL

TEMA DE EVALUARE			
Contributia Strategiei de Dezvoltare Locala la atingerea <u>OBIECTIVULUI 1 al SDL</u> (Modernizarea si cresterea viabilitatii exploatatilor agricole din teritoriul GAL)			
Criterii de evaluare	Intrebare de evaluare	Indicatori	Metodologia de colectare date
Activitățile de animare au fost suficiente si eficiente pentru a genera un interes crescut în randul detinatorilor de exploatatii agricole	In ce masura Obiectivul 1 al SDL - Modernizarea si cresterea viabilitatii exploatatilor agricole din teritoriul GAL a fost indeplinit?	Numar de actiuni de animare a teritoriului: 36 , din care 11 in anul 2017, 12 in anul 2018, 3 in 2019, 2 in 2020, 2 in 2021, 1 in 2022, 1 in 2023, 4 in 2024 Peste 150 persoane care detin exploatatii agricole, participante la actiunile de animare Numar de proiecte ale beneficiarilor de exploatatii agricole depuse la GAL: 14 proiecte si 13 contractate (1	Consultare Rapoarte ale activitatii de animare realizata de GAL in teritoriu (inclusiv consultare liste ale participantilor la activitatile de animare) Baza de date GAL cu contractele de finantare ale beneficiarilor finantati prin GAL Notificari finale de plata finale ale beneficiarilor finantati prin GAL Analiza date monitorizare

		proiect eligibil, selectat si necontractat) Valoarea publica a proiectelor contractate: 978.438.88 euro	Documente specifice privind monitorizarea SDL – situatii transmise lunar la OJFIR, trimestrial la CDRJ si compartimentul LEADER din cadrul AMPNDR Documente interne ale GAL (Proiecte depuse si evaluate la GAL, rapoarte de activitate ale GAL, Cereri de plata, contracte de finantare ale beneficiarilor etc) Postari oficiale pe pagina www.tinutulrazesilor.ro
Proiectele depuse la GAL au creat locuri de munca in activitati agricole	In ce masura Obiectivul 1 al SDL - Modernizarea si cresterea viabilitatii exploatatiiilor agricole din teritoriul GAL a fost indeplinit?	Numar de beneficiari care au depus proiecte prin care se creeaza locuri de munca in activitati agricole: 11 beneficiari (care creeaza 21 de locuri de munca) Numar de locuri de munca create in activitatile agricole agricultura prin cele 13 proiecte finantate: 21 locuri de munca, create pana la 25.08.2025	Extrase de revisal depuse de la ultima cerere de plata de catre beneficiarii finantati prin GAL Notificari finale de plata finale ale beneficiarilor finantati prin GAL Analiza date monitorizare

Achiziția de utilaje moderne a dus la dezvoltarea performanțelor exploatațiilor agricole din teritoriul GAL	În ce măsură Obiectivul 1 al SDL - Modernizarea și creșterea viabilității exploatațiilor agricole din teritoriul GAL a fost îndeplinit?	Număr de utilaje / echipamente care au fost achiziționate prin proiectele agricole în scopul creșterii viabilității exploatațiilor agricole: peste 20 de tipuri Număr de proiecte finalizate: 13	Cereri de plată intermediare / finale ale beneficiarilor finanțati prin GAL Notificări finale de plată finale ale beneficiarilor finanțati prin GAL care au achiziționat utilaje performante și moderne Analiza date monitorizare
---	--	---	---

Prin această corelare au fost depuse și selectate la GAL un număr de 14 proiecte, dar contractate au fost **13 proiecte**:

- Achiziții de utilaje agricole la SC TEHNOIND SRL - 100.000 euro
- Modernizarea exploatației agricole din localitatea Dulcești, CHITARU LENUTA LACRAMIOARA II, 99.960 euro
- Modernizare ferma agricolă la SC GRADINARU RARES SRL - 99.913 euro
- Achiziția de utilaje agricole la SC EUROFERMA SRL, SC EUROFERMA SRL - 26.291 euro
- Achiziții de utilaje agricole, SC SEMAGRA SRL - 100.000 euro
- Modernizare exploatație vegetală, PFA PETRESCU LUCIAN - 100.000 euro
- Achiziție de utilaje agricole la APETREI GHEORGHITA ÎNTREPRINDERE FAMILIALĂ, în comuna Ruginoasa, județul Neamț - 40.834 euro
- Modernizare exploatație agricolă, CHIMINA MAFTEI II - 77.275 euro
- Achiziție de echipamente și utilaje agricole la SC GRADINARU SRL - 99.850 euro
- Modernizare ferma vegetală la SC TEHNOIND SRL - 89.255 euro
- Înființare și modernizare plantați de arbuști, construire put forat, realizarea rezervor tip lagună și sistem de irigații, construire hală depozitare fructe și legume, împrejmuire teren - BUNATATI DIN LIVEZILE URSULUI SRL – 60.137,89 euro
- Dotarea exploatației Agricole cu punct de lucru în comuna Girov, județul Neamț — EUROFERMA SRL - 30000 euro
- Dotarea fermei cu tractor agricol - MOLDOVA SA SOCIETATEA AGRICOLA – 52.423 euro

Tipuri de utilaje și echipamente achiziționate: combine, header paioase, header porumb și floarea soarelui; carucior transport header; tractoare; încărcător frontal; generatoare fotovoltaice; disc, pluguri reversibil; semănători, distribuitor îngrășăminte; mașina catrat porumb, stalpi fotovoltaici, încărcător telescopic; umidometru sol, umidometru portabil; remorca solar, combina recoltat radacinoase, instalație spălat și ambalat radacinoase, siloz, uscător cereale, moara pentru FNC, furcă gunoi, furcă paletă

Obiectivul 1 al SDL - **Modernizarea și creșterea viabilității exploatațiilor agricole din teritoriul GAL**, a fost îndeplinit în proporție de 100 % corelat cu prevederile fisei măsurii M4/2A –“ Investiții pentru dezvoltarea activităților agricole” și cu alocarea financiară aferentă acestei măsuri.

Deși pentru domeniul de intervenție 2A – *Îmbunătățirea performanței economice a tuturor exploatațiilor agricole și facilitarea restructurării și modernizării exploatațiilor, în special în vederea creșterii participării pe piața și a orientării spre piața, precum și a diversificării activităților agricole* indicatorul local este “*Număr de exploatații/întreprinderi sprijinite*”, proiectele au creat suplimentar și locuri de muncă în teritoriul GAL, aspect care a fost depășit, inițial au fost propuse un număr de **2 locuri de muncă** și au fost realizate **21 locuri de muncă**, aceasta măsură aducând plus valoare în teritoriul GAL. Totodată, în aceste proiecte agricole au fost realizate investiții care utilizează energie din surse regenerabile, contribuind astfel și la îndeplinirea obiectivului transversal “**mediu**”.

4.1.2. Contribuția Strategiei de Dezvoltare Locală la atingerea OBIECTIVULUI 2 al SDL
Obiectivul 2 al SDL - Îmbunătățirea calității vieții în teritoriul GAL prin diversificare economică, crearea locurilor de muncă și adecvarea infrastructurii de bază și serviciilor la nevoile comunităților locale

TEMA DE EVALUARE			
Contribuția Strategiei de Dezvoltare Locală la atingerea <u>OBIECTIVULUI 2 al SDL</u> <i>Îmbunătățirea calității vieții în teritoriul GAL prin diversificare economică, crearea locurilor de muncă și adecvarea infrastructurii de bază și serviciilor la nevoile comunităților locale</i>			
Criterii de evaluare	Întrebare de evaluare	Indicatori	Metodologia de colectare date

Crearea de noi locuri de munca în teritoriul GAL	În ce măsură Obiectivul 2 al SDL - Îmbunătățirea calității vieții în teritoriul GAL prin diversificare economică, crearea locuri de muncă și adekvarea infrastructurii de bază și serviciilor la nevoile comunităților locale a fost îndeplinit?	Număr de locuri de muncă nou create în teritoriul GAL, - domeniu agricol: 21 - domeniu non-agricol: 12 Valoarea publică a proiectelor care crează locuri de muncă (M3/6A) 563.507,80 euro (contractat)	Extrase de revizual depusă de la ultima cerere de plată de la beneficiarii finanțati prin GAL Notificări finale de plată finale ale beneficiarilor finanțati prin GAL Analiza date monitorizare
Centre sociale de zi, create prin parteneriate încheiate între beneficiarii publici și ONG- uri furnizori de servicii sociale, care au corespuns nevoilor identificate în teritoriul GAL și îmbunătățirea calității vieții	În ce măsură Obiectivul 2 al SDL - Îmbunătățirea calității vieții în teritoriul GAL prin diversificare economică, crearea locuri de muncă și adekvarea infrastructurii de bază și serviciilor la nevoile comunităților locale a fost îndeplinit?	- Număr de centre sociale construite/ rehabilitate/dotate: 3 - Număr de locuri de muncă nou create: 0 - Valoarea publică a proiectelor pe M2/6B (Investiții în infrastructura socială pentru combaterea sărăciei și favorizarea incluziunii sociale): 399.869 euro (contractat) și 399.871 euro (selectat) Locurile de muncă au fost create prin programul complementar POCU 5.2 în care 2 proiecte au vizat un grup țintă de min.750 persoane și vor crea un număr suficient de noi locuri de muncă pentru a îndeplini indicatorii specfici POCU. Au fost accesate din fonduri POCU de câte 1 mil euro /proiect	Centre sociale de zi construite în teritoriul GAL Analiza date monitorizare Date proiecte: - Centru de zi pentru persoane defavorizate în comuna Bodești, judetul Neamț, în valoare de 132.920 euro - Inițierea, modernizare și dotare centru integrat acordare servicii sociale în sat Ghigoesti, comuna Stefan cel Mare, judetul Neamț, în valoare de 132.980 euro - Reabilitarea școlii nr. 6 Condreni și schimbarea destinației în centru pentru persoane cu dizabilități, oraș Tg Neamț, în valoare de

			133.971 euro
A fost diversificată economia din teritoriul GAL prin finanțarea unor proiecte în domeniul non-agricole	În ce măsură Obiectivul 2 al SDL - Îmbunătățirea calității vieții în teritoriul GAL prin diversificare economică, crearea locurilor de muncă și adecvarea infrastructurii de bază și serviciilor la nevoile comunităților locale a fost îndeplinit?	Tipuri de proiecte finanțate în domeniul non-agricol: 12 Tipuri de activități finanțate prin M3/6A - Investiții în activități economice neagricole pentru diversificarea economiei teritoriului GAL: 7 tipuri de activități Valoarea publică a proiectelor contractate pe M3/6A: 563.507 euro	Cereri de plată intermediare/finale ale beneficiarilor finanțati prin GAL Notificări finale de plată finale ale beneficiarilor finanțati prin GAL care implementat proiecte în domeniul non-agricol Analiza date monitorizare
Serviciile și infrastructura de bază din zonele rurale au fost în concordanță cu nevoile comunităților locale	În ce măsură Obiectivul 2 al SDL - Îmbunătățirea calității vieții în teritoriul GAL prin diversificare economică, crearea locurilor de muncă și adecvarea infrastructurii de bază și serviciilor la nevoile comunităților locale a fost îndeplinit?	Populația din teritoriul GAL = 79.391 locuitori Proiecte depuse de UAT-uri: 50 proiecte pe M1/6B, 3 pe M2/6B, Populația care beneficiază de proiecte de servicii/infrastructură îmbunătățită – toată populația din teritoriul GAL Servicii și structuri îmbunătățite: - iluminat public - dotare serviciu voluntar pentru situații de urgență - înființare teren de sport multifuncțional - supraveghere video - achiziție utilaje diverse - Înființare parcuri și	Notificări finale de plată ale beneficiarilor, UAT-uri, finanțati prin GAL care au implementat proiecte cu activități în servicii și infrastructura de bază. Analiza date monitorizare

		spatii verzi Infrastructura de acces (statie)	
--	--	---	--

Tipuri de activitati non-agricole propuse in cadrul proiectelor finantate prin GAL:

1. Achizitie echipamente tehnologice pentru fabricarea de tuburi de carton
2. Dezvoltarea activitatii Lucris Invest SRL prin achizitia unui mijloc de transport specializat
3. Infiintare atelier productie articole marochinarie
4. Dotare atelier de broderie
5. Dotare cabinet cu echipamente oftalmologice
6. Achizitie ambulanta
7. Productie mobilier bisericesc

Obiectivul 2 al SDL – “*Îmbunătățirea calitatii vieții în teritoriul GAL prin diversificare economică, crearea locurilor de muncă și adecvarea infrastructurii de bază și serviciilor la nevoile comunităților locale*” este îndeplinit în proporție de 100 % corelat cu prevederile măsurii M3/6A – “**Investiții în activități economice neagricole pentru diversificarea economiei teritoriului GAL**” și cu alocarea financiară aferentă acestei măsuri.

Pentru domeniul de intervenție **6A – Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă**; indicatorul local este “**Număr de locuri de muncă**”, proiectele au creat locuri de muncă în teritoriul GAL, aspect care a fost depășit (initial au fost propuse un număr de 8 locuri de muncă și au fost create un număr de **12 locuri de muncă** această măsură non-agricolă aducând plus valoare în teritoriul GAL. Totodată, în aceste proiecte non-agricole s-au realizat investiții care utilizează energie din surse regenerabile, contribuind astfel și la îndeplinirea obiectivului transversal “**mediu**”.

4.2. Valoarea adăugată generată de implementarea abordării LEADER

TEMA DE EVALUARE			
Valoarea adăugată generată de implementarea abordării LEADER			
Criterii de evaluare	Întrebare de evaluare	Indicatori	Metodologia de colectare date

Interactiunea si consolidarea coordonarii intre partenerii GAL (publici si privati) si GAL ca si ONG	In ce masura a condus abordarea LEADER la asigurarea valorii adaugate intre partenerii GAL	Numar de membri GAL: 42 (41 la care se adauga o persoana relevanta) Nr. de intalniri intre membrii GAL: peste 30 Nr. de parteneri publici: 20 Nr. de parteneri privati: 22 (21 agenti economici si 6 ONG-uri) Numar de sesiuni lansate de GAL: 41 Numar de proiecte depuse la GAL: 117	Acord de parteneriat semnat Hotarari ale Adunarii Generale GAL si Decizii ale Consiliului Director al GAL Numar avizari apeluri de selectie date de CDRJ Neamt/Suceava Analiza date monitorizare
Actiuni de sprijin si de informare a potentialilor beneficiari din teritoriul GAL	In ce masura a condus abordarea LEADER la asigurarea valorii adaugate din punct de vedere al informarii si comunicarii in teritoriul GAL	Numar de actiuni de informare si comunicare: 36 intalniri la care se adauga intalniri AG si Consiliul Director Numar de materiale de informare aparute in presa locala: peste 100 aparitii – comunicate lansare apeluri in ziare din Neamt si Iasi Aparitii pe www.tinutulrazesilor.ro	Hotarari ale Adunarii Generale GAL si Decizii ale Consiliului Director al GAL Aparitii in presa scrisa in on-line si pe www.tinutulrazesilor.ro
Locuri de munca create in teritoriul GAL	In ce masura a condus abordarea LEADER la dezvoltarea economica a teritoriului GAL	Numar de locuri de munca create in activitati nonagricole: 12 Numar de locuri de munca create in activitati agricole: 21	Cereri de plata ale beneficiarilor (extrase revisal cu numar angajati) Notificari de plata ale beneficiarilor Analiza date monitorizare

Diversificarea activitatilor economice din teritoriul GAL	In ce masura a condus abordarea LEADER la dezvoltarea economica a teritoriului GAL	Numar de locuri de munca create in alte domenii decat cel agricol: 12 Tipuri de activitati economice create: 7 tipuri	Notificari de plata ale beneficiarilor Analiza date monitorizare
Idei inovatoare puse in practica in cadrul proiectelor din teritoriul GAL	In ce masura a condus abordarea LEADER la punerea in practica a ideilor inovatoare	Numar de proiecte inovatoare (care ating si componenta de mediu) finantate prin GAL: 7	Notificari de plata ale beneficiarilor Analiza date monitorizare
Proiecte adresate comunitatilor locale membre GAL (M1/6B)	In ce masura a condus abordarea LEADER la asigurarea valorii adaugate in comunitatile partenere GAL	Numar de proiecte adresate UAT-urilor partenere GAL: 47 Numar de proiecte pentru dotarea serviciului voluntar pentru situatii de urgenta: 9 Numar de proiecte realizare iluminat public: 4 Numar de proiecte realizare teren sport: 3 Numar de proiecte supraveghere video: 8 Numar de proiecte achizitie utilaje primarii: 13 Numar proiecte realizare Obor comunal: 1 Numar de parcuri reabilite: 1 Numar de proiecte infrastructura de acces (statie comunal): 1 Numar proiecte spatii verzi: 1 Numar proiecte infiintare	Notificari de plata ale beneficiarilor Analiza date monitorizare

		parc: 1	
Specificul traditional si istoric al teritoriului pus in valoare	In ce masura a condus abordarea LEADER la asigurarea valorii adaugate	Numar proiecte de punere in valoare a tradițiilor locale: 1 Numar proiecte in domeniul istoric finantate prin GAL: 1	Notificari de plata ale beneficiarilor Analiza date monitorizare
Capacitate institutionala a GAL	In ce masura a condus abordarea LEADER la asigurarea valorii adaugate	Numar de persoane angajate la GAL: 4 Numar de persoane cu experienta si expertiza la nivel de GAL: 4 Fluctuatii de personal la GAL: 0	Contracte de munca, fisa postului si rapoarte de activitate lunare Dosare personal (inclusiv diplome care atesta participarea la cursuri si alte forme de instruire) Analiza date monitorizare
Criterii de evaluare	Intrebare de evaluare	Indicatori	Metodologia de colectare date
Gradul de imbunatatire a capitalului social	Ce beneficii au fost obtinute datorita metodei LEADER?	- Perceptia actorilor locali privind gradul de imbunatatire a capitalului social datorita aplicarii metodei LEADER (a crescut) - Gradul de colaborare si incredere intre UAT- uri si GAL, GAL si parteneri privati (a crescut) - Identificarea unor subiecte de interes local intre UAT-uri membre si GAL - Dezvoltarea de competente si	Metoda chestionarelor cu beneficiarii - cu intrebare de evaluare stabilita in "Ghidul Operational privind Evaluarea Implementarii Strategiilor de Dezvoltare Locala"

		capacitati intre partenerii GAL (participare in comun la cursuri de instruire)	
Gradul de imbunatatire a guvernantei locală	Ce beneficii au fost obținute datorita metodei LEADER?	Gradul de imbunatatire a guvernantei locală la nivel local – a crescut Gestionarea functiilor administrative (in UAT) si la GAL (functii obligatorii conform ghidului solicitantului) – s-a imbunatatit Luarea deciziilor s-a facut printr-o implicare sporita a comunității (sedinta de aprobare HCL diverse proiecte) si a factorilor interesați (Decizii ale Consiliului Director, Hotarari ale Adunarii Generale) Rolului GAL in comunitate a crescut Creșterea capacității de a gestiona fonduri europene atat la UAT- uri, cat si la partenerii privati si GAL	Metoda chestionarelor cu beneficiarii - cu intrebare de evaluare stabilita in “<i>Ghidul Operational privind Evaluarea Implementarii Strategiilor de Dezvoltare Locala</i>”
Rezultele implementării SDL 2014 - 2020	Ce beneficii au fost obținute datorita metodei LEADER?	- Crearea de locuri de muncă in teritoriul GAL - Realizarea unor produse si servicii inovatoare in teritoriul GAL - Numar crescut de proiecte adrese comunitatilor locale	Metoda chestionarelor cu beneficiarii - cu intrebare de evaluare stabilita in “<i>Ghidul Operational privind Evaluarea Implementarii Strategiilor de Dezvoltare Locala</i>”

		- Rezolvarea unor nevoi locale identificate în teritoriul GAL - Infrastructură de bază realizată /modernizată - Îmbunătățirea calitatii vieții în teritoriul vizat de SDL 2014 - 2020	Analiza date monitorizare
--	--	---	---------------------------

Pentru aceasta întrebare a fost aplicată metoda chestionarelor cu cele trei întrebări de evaluare stabilite în *“Ghidul Operational privind Evaluarea Implementării Strategiilor de Dezvoltare Locală”*

Nr. chestionare distribuite: 30

Nr. respondenți : 30

Sector de activitate al respondenților: public – 20 persoane (66.77 %), privat - 10 persoane (33.33 %)

Criterii de evaluare:

1. Percepția actorilor locali privind gradul de îmbunătățire a capitalului social datorită aplicării metodei LEADER, cuantificată pe o scală:

Nu am remarcat o îmbunătățire	Îmbunătățire medie	Îmbunătățire mare
0	11	19

0 persoane, adică 0% - au răspuns ca **“nu am remarcat nici o îmbunătățire”**

11 persoane, adică 36.70 % au răspuns ca **“au remarcat o îmbunătățire medie”**

19 persoane, adică 63.30 % au răspuns ca **“au remarcat o îmbunătățire mare”**

Răspunsul arată că la nivelul teritoriului GAL lucrurile au evoluat de o manieră multumitoare. Dacă în anul 2010 liderii locali și desigur și populația, erau rezervați în privința activității și a atribuțiilor GAL în implementarea metodei LEADER, în prezent GAL-ul reprezintă un ONG activ în teritoriu, care poate da informații la nivel local privind finanțările din surse UE, care implementează strategia proprie bazată pe nevoile identificate în teritoriul compus din cele 20 UAT-uri

Deasemenea, comunitatea a simțit că a fost inclusă în analiza nevoilor din teritoriu în momentul elaborării SDL 2014 – 2020 iar propunerile lor se regăsesc în cadrul măsurilor din SDL.

2. Percepția actorilor locali privind gradul de îmbunătățire a guvernării la nivel local datorită aplicării metodei LEADER, cuantificată pe o scală:

Nu am remarcat o îmbunătățire	Îmbunătățire medie	Îmbunătățire mare
0	10	20

0 persoane, adică 0% - au răspuns că **“nu am remarcat nici o îmbunătățire”**

10 persoane, adică 33.33 % au răspuns că **“au remarcat o îmbunătățire medie”**

20 persoane, adică 66.66 % au răspuns că **“au remarcat o îmbunătățire mare”**

Răspunsul reflectă faptul că liderii locali au înțeles importanța existenței unui GAL în teritoriu și a aplicării metodei LEADER la toate nivelurile și în toate activitățile pe care le-am propus în decursul implementării SDL.

Consultarea publică a populației, identificarea nevoilor și priorităților din comunitate, luarea deciziilor cu implicarea comunității, identificarea nevoilor și includerea măsurilor propuse în SDL, promovarea principiului LEADER în teritoriu, inclusiv în UAT-uri, au fost factorii care asigurat creșterea și îmbunătățirea guvernantei locale prin aplicarea metodei LEADER.

Deasemenea întreg procesul de scriere, aprobare la nivel local și implementare a SDL a fost un proces transparent de consultare a partenerilor semnatori ai Acordului de parteneriat.

3. Percepția actorilor locali privind rezultate ale SDL mai bune datorită aplicării metodei LEADER, cuantificată pe o scală:

Nu am remarcat o îmbunătățire	Îmbunătățire medie	Îmbunătățire mare
0	6	24

0 persoane, adică 0% - au răspuns că **“nu am remarcat nici o îmbunătățire”**

6 persoane, adică 20 % au răspuns că **“au remarcat o îmbunătățire medie”**

24 persoane, adică 80 % au răspuns că **“au remarcat o îmbunătățire mare”**

	Criteriul de evaluare nr. 1			Criteriul de evaluare nr. 2			Criteriul de evaluare nr. 2		
Nr.crt	Nu am remarcat o îmbunătățire	Îmbunătățire medie	Îmbunătățire mare	Nu am remarcat o îmbunătățire	Îmbunătățire medie	Îmbunătățire mare	Nu am remarcat o îmbunătățire	Îmbunătățire medie	Îmbunătățire mare
1		X				X			X
2		X				X			X

3			X			X		X	
4			X			X			X
5			X			X			X
6			X			X			X
7			X			X			X
8			X			X			X
9			X			X			X
10			X			X			X
11			X			X			X
12		X			X			X	
13		X				X		X	
14		X			X			X	
15			X		X				X
16		X			X			X	
17			X			X			X
18		X			X			X	
19			X		X				X
20			X		X				X
21			X			X			X
22		X				X			X
23		X				X			X
24		X				X			X
25			X			X			X
26			X		X				X
27			X		X				X
28		X			X				X
29			X			X			X
30			X			X			X
Total reponde nti	0	11	19	0	10	20	0	6	24
Total %	0	36.70	63.30	0	33.33	66.66	0	20	80

Tinând cont de structura grupului chestionat, precum și de sumele alocate prin cele trei măsuri dedicate sectorului public, rezultatele arată că rezultatele implementării SDL –ului sunt cunoscute de către aceștia și apreciate pozitiv la nivelul respondenților.

Din analiză, se observă că există așteptări mai mari în ceea ce privește finanțarea serviciilor publice și dotarea UAT-urilor pentru îmbunătățirea calității vieții din teritoriul GAL, aceasta deoarece în cele 20 UAT-uri componente din teritoriul GAL valoarea maximă a fost de 25.000 euro pe proiect negenerator de venit, suma apreciată ca fiind mică pentru nevoile identificate la nivel de UAT-uri.

5. ANALIZA DE ANSAMBLU A EFICACITĂȚII SDL

5.1. Eficacitatea financiară a măsurilor la nivel de SDL

Măsura din SDL - fonduri FEADR	Buget alocat initial	Buget alocat la momentul evaluării	Plăți efectuate raportat la bugetul initial alocat	Eficacitate financiară	Eficacitate ridicată/medie/reducă
M1/6B	400000	1203613,07	1077104,12	89,49	ridicată
M2/6B	400000	385155,93	385153,93	100,00	ridicată
M3/6A	573540	360247,66	272962,43	75,77	ridicată
M4/2A	522025	956138,8	896978,47	93,81	ridicată
M5/3A	255577	0	0,00	0	ridicată
M6/6B	300000	122547,57	122546,57	100,00	ridicată
M7/3A	50000	59161,92	48936,85	82,72	ridicată
M8/1A	31861	14884,24	14884,14	100,00	ridicată
	2533003	3101749,19	2818566,51	90,87	ridicată

Măsura din SDL - fonduri EURI	Buget alocat initial	Buget alocat la momentul evaluării	Plăți efectuate raportat la bugetul initial alocat	Eficacitate financiară	Eficacitate ridicată/medie/reducă
M1/6B	177762.76	177762.76	92852,99	52.20	ridicată
	177762.76	177762.76	92852,99		

Eficacitatea financiară a măsurilor de la nivelul SDL 2014 – 2020, fonduri FEADR și fonduri EURI s-a calculat la plățile efectuate raportate la bugetul alocat la momentul evaluării.

La momentul actual, pe **componenta FEADR**, mai există în implementare **trei contracte** de finanțare, pentru care urmează să se depună cereri de plată finale.

- 1 proiect pe M3/6A - Bunătăți din Livezile Ursului SRL (neplătit 65.87 % - urmează depunerea cererii finale de plată)
- 1 proiect pe M3/6A – LEMNART MOBIROM SRL (neplătit 8.75%), urmează depunerea cererii finale de plată
- 1 proiect pe M1/6B – Comuna Grumăzești (neplătit 97.63 %), urmează depunerea cererii finale de plată

La momentul actual, pe **componenta EURI**, mai avem în implementare **trei contracte**, respectiv:

- Comuna Ciohorani - Iași (neplătit 93.24 %), Orasul Târgu Neamț (neplătit 95.74 %), comuna Girov (96.01 %), pentru care urmează depunerea cererilor de plată finale.

Pentru toate proiectele nefinalizate, există perspectiva de finalizare.

5.2. Eficacitatea SDL, la nivel de domeniu de interventie

Domenii de Interventie	Masuri INITIALE propuse in SDL	Indicatori de Rezultat - INITIALI	Indicator de Rezultat REALIZATI	Eficacitate SDL
1A: Incurajarea inovarii, a cooperarii si a crearii unei baze de cunostinte in zonele rurale	M8/1A: Transfer de informatii si cunostinte in teritoriul GAL	1A: Cheltuieli publice totale <i>Indicatori locali:</i> - Numar de participanti la activitati de informare/transfer de cunostinte/activitati demonstrative/diseminare : min 20;	1A: Cheltuieli publice totale <i>Indicatori locali:</i> - Numar de participanti la activitati de informare/transfer de cunostinte/activitati demonstrative/diseminare: 20	Eficacitate ridicata Valoarea planificata a indicatorului de rezultat a fost atinsa pana la data prezentului raport final de evaluare 1 proiect finalizat
2A: Imbunatatirea performantei economice a tuturor exploatatilor agricole si facilitarea restructurarii si modernizarii exploatatilor, in special in vederea cresterii participarii pe piata si a orientarii spre piata, precum si a diversificarii activitatilor agricole	M4/2A: Investitii pentru dezvoltarea activitatilor agricole	2A: Numar de exploatatii/intreprinderi sprijinite <i>Indicatori locali:</i> - Numarul investitiilor colective (realizate de forme asociative), sprijinite: min 2; -Numarul de locuri de munca create: min.2	2A: Numar de exploatatii/intreprinderi sprijinite <i>Indicatori locali:</i> - Numarul investitiilor colective (realizate de forme asociative), sprijinite: 1 -Numarul de locuri de munca create: 21 -Numar de investitii de procesare a produselor agricole, sprijinite: 1	Eficacitate ridicata Valoarea planificata a indicatorului de rezultat a fost atinsa pana la data prezentului raport final de evaluare finala 13 proiecte finalizate

3A: Imbunatatirea competitivitatii producatorilor primari printr-o mai buna integrare a acestora in lantul agroali mentar prin intermediul schemelor de calitate, al cresterii valorii adaugate a produselor agricole, al promovarii pe pietele locale si in cadrul circuitelor scurte de aprovizionare, al grupurilor si organizatiilor de producatori si al organizatiilor interprofesionale;	<u>M5/3A:</u> Cresterea valorii adaugate a produselor agricole <u>M7/3A:</u> Sprijin pentru constituirea si promovarea formelor asociative	3A: Numarul de exploatatii agricole care primesc sprijin pentru participarea la sisteme de calitate, la pietele locale si la circuitele de aprovizionare scurte, precum si la grupuri/organizatii de producatori; <u>Indicatori locali M5</u> -Numar de investitii de procesare a produselor agricole, sprijinite: min. 1 - Numar de locuri de munca create: min. 2 <u>Indicatori locali M7:</u> Numarul de forme asociative constituite : min 2 - Numar de locuri de munca create: min 2	Masura M5/3A a fost eliminata, indicatorii au fost realizati prin masura M4/2A <u>Indicatori locali M7:</u> Numarul de forme asociative constituite : 1 Numar de locuri de munca create: 2	- Eficacitate ridicata Valoarea planificata a indicatorului de rezultat a fost atinsa pana la data prezentului raport final de evaluare finala 1 proiect finalizat
6A: Facilitarea diversificarii, a infiintarii si a dezvoltarii de intreprinderi mici, precum si crearea de locuri de munca;	M3/6A: Investitii in activitati economice neagricole pentru diversificarea economiei teritoriului	6A: Locuri de munca create <u>Indicatori locali M3</u> - Numar de locuri de munca create in teritoriul GAL, in activitati neagricole: min. 8 - Numar de beneficiari care utilizeaza surse de energie regenerabila: min 1.	6A: Locuri de munca create <u>Indicatori locali M3</u> - Numar de locuri de munca create in teritoriul GAL, in activitati neagricole: 12 - Numar de beneficiari care utilizeaza surse de energie regenerabila: 1	Eficacitate ridicata Valoarea planificata a indicatorului de rezultat a fost atinsa pana la data prezentului raport final de evaluare finala 11 proiecte finalizat

6B: Incurajarea dezvoltării locale în zonele rurale;	<u>M1/6B:</u> Investiții pentru dezvoltarea durabilă a teritoriului GAL <u>M2/6B:</u> Investiții în infrastructura socială pentru combaterea sărăciei și favorizarea incluziunii sociale <u>M6/6B:</u> Dezvoltarea teritoriului GAL prin conservarea și valorificarea patrimoniului natural și cultural	6B: Populația netă care beneficiază de servicii îmbunătățite <u>Indicatori locali M1:</u> - Număr de UAT-uri sprijinite: min 3; <u>Indicatori locali M2:</u> - Număr de centre sociale construite/rehabilitate/dotate: min 2 - Număr de locuri de muncă nou create: min 2 <u>Indicatori locali M6:</u> - Numărul de obiective de patrimoniu natural sprijinite și puse în valoare: min 1 - Numărul de obiective de patrimoniu cultural sprijinite și puse în valoare: min 1	6B: Populația netă care beneficiază de servicii îmbunătățite <u>Indicatori locali M1:</u> - Număr de UAT-uri sprijinite: 20 <u>Indicatori locali M2:</u> - Număr de centre sociale construite/rehabilitate/dotate: 3 - Număr de locuri de muncă nou create: 0 <u>Indicatori locali M6:</u> - Numărul de obiective de patrimoniu sprijinite și puse în valoare: 2	Eficacitate ridicată Valoarea planificată a indicatorului de rezultat a fost atinsă până la data prezentului raport final de evaluare finală 42 proiecte finalizate Valoarea planificată a indicatorului de rezultat a fost atinsă până la data prezentului raport final de evaluare finală 3 proiecte finalizat Valoarea planificată a indicatorului de rezultat a fost atinsă până la data prezentului raport final de evaluare finală 2 proiecte finalizat
---	--	---	---	--

Putem constata că eficacitatea SDL, la nivelul domeniilor de intervenție este una **ridicată** iar valoarea planificată a indicatorilor de rezultat a fost atinsă și depășită pe unele domenii de intervenție. Mai avem în implementare un număr total de 6 proiecte care vor fi finalizate până la sfârșitul perioadei de implementare

6. RASPUNS LA INTREBARILE DE EVALUARE

Pentru fiecare întrebare de evaluare, ținând cont de criteriile stabilite, vor fi incluse răspunsurile pe baza indicatorilor de monitorizare și a datelor colectate.

Întrebări de evaluare

6.1. În ce măsură Obiectivul 1 al SDL - *Modernizarea și creșterea viabilității exploatațiilor agricole din teritoriul GAL* a fost îndeplinit?

CRITERII DE EVALUARE:

- Activitățile de animare au fost suficiente și eficiente pentru a genera un interes crescut în rândul detinatorilor de exploatații agricole
- Proiectele depuse la GAL creează locuri de muncă în activități agricole
- Achiziția de utilaje moderne a dus la dezvoltarea performanțelor exploatațiilor agricole din teritoriul GAL

INDICATORI:

- Creșterea numărului de persoane informate, care dețin exploatații agricole în teritoriul GAL
- Număr de proiecte care creează locuri de muncă în activități agricole
- Creșterea viabilității exploatațiilor agricole prin achiziții de utilaje performante

Întrebare de evaluare	Criterii de evaluare	Indicatori de realizare	Indicatori de rezultat	Grad de realizare conform date colectate
	• Activitățile de animare au fost suficiente și eficiente pentru a genera un interes crescut în rândul detinatorilor de exploatații agricole	Număr de activități de animare desfășurate în teritoriul GAL cu invitarea detinatorilor de exploatații agricole	Număr de acțiuni de animare a teritoriului: 36 , din care 11 în anul 2017, 12 în anul 2018, 3 în anul 2019, 2 în anul 2020, 2 în anul 2021, 1 în anul 2022, 1 în anul 2023, 4 în anul 2024	Grad ridicat Peste 150 persoane care dețin exploatații agricole, participante la acțiunile de animare Număr de proiecte ale beneficiarilor de exploatații agricole depuse

In ce masura Obiectivul 1 al SDL - Modernizarea si cresterea viabilitatii exploatațiilor agricole din teritoriul GAL a fost indeplinit?				la GAL: 13 proiecte Valoarea publica a proiectelor 978.438 euro
	•Proiectele depus la GAL creeaza locuri de munca in activitati agricole	Beneficiari care au dezvoltat proiecte care creeaza locuri de munca in activitati agricole	Numar de beneficiari care au depus proiecte prin care se creeaza locuri de munca in activitati agricole: 11 beneficiari (care creeaza 21 de locuri de munca)	<u>Grad ridicat</u> Numar de locuri de munca create in activitatile agricole agricultura prin cele 13 proiecte finantate: 21 locuri de munca, create pana la 25.08.2025
	• Achizitia de utilaje moderne a dus la dezvoltarea performantelor exploatațiilor agricole din teritoriul GAL	Cresterea viabilitatii exploatațiilor agricole prin achizitii de utilaje performante	Numar de utilaje / echipamente care au fost achizitionate prin proiectele agricole in scopul cresterii viabilitatii exploatațiilor agricole: peste 20 de tipuri	<u>Grad ridicat</u> Numar de proiecte finalizate: 13

Obiectivul 1 al SDL - **Modernizarea si cresterea viabilitatii exploatațiilor agricole din teritoriul GAL**, poate fi indeplinit in proportie de 100 % corelat cu prevederile fisei masurii M4/2A –“ Investitii pentru dezvoltarea activitatilor agricole” si cu alocarea financiara aferenta acestei masuri.

Obiectivul 1 al SDL - **Modernizarea și creșterea viabilității exploatațiilor agricole din teritoriul GAL**, a fost îndeplinit în proporție de 100 % corelat cu prevederile fisei masurii M4/2A –“ Investiții pentru dezvoltarea activităților agricole” și cu alocarea financiară aferentă acestei măsuri.

Deși pentru domeniul de intervenție 2A – **Îmbunătățirea performanței economice a tuturor exploatațiilor agricole și facilitarea restructurării și modernizării exploatațiilor, în special în vederea creșterii participării pe piață și a orientării spre piață, precum și a diversificării activităților agricole** indicatorul local este “**Număr de exploatații/întreprinderi sprijinite**”, proiectele au creat suplimentar și locuri de muncă în teritoriul GAL, aspect care a fost depășit, inițial au fost propuse un număr de **2** locuri de muncă și au fost realizate **21 locuri de muncă**, aceasta măsura aducând plus valoare în teritoriul GAL. Totodată, în aceste proiecte agricole au fost realizate investiții care utilizează energie din surse regenerabile, contribuind astfel și la îndeplinirea obiectivului transversal “**mediu**”.

6.2. **În ce măsură Obiectivul nr. 2 al SDL- *Îmbunătățirea calității vieții în teritoriul GAL prin diversificare economică, crearea locurilor de muncă și adecvarea infrastructurii de bază și serviciilor la nevoile comunităților locale* a fost îndeplinit?**

CRITERII DE EVALUARE:

- Proiectele depuse la GAL au dus la crearea de noi locuri de muncă în teritoriul GAL
- Au fost create Centre sociale de zi, prin parteneriate încheiate între beneficiarii publici și ONG-uri furnizori de servicii sociale, care să corespundă nevoilor identificate în teritoriul GAL și îmbunătățirea calității vieții
- A fost diversificată economia din teritoriul GAL prin finanțarea unor proiecte în domeniul non-agricole

INDICATORI:

- Număr de locuri de muncă nou create în teritoriul GAL
- Număr de Centre de zi nou create care vor corespunde nevoilor identificate în teritoriul GAL
- Număr de proiecte finanțate în domeniul non-agricol

Întrebare de evaluare	Criterii de evaluare	Indicatori de realizare	Indicatori de rezultat	Grad de realizare conform date colectate
	Proiectele depuse la GAL au dus la	Număr de locuri de muncă nou	Număr de locuri de muncă nou create în teritoriul	Grad ridicat de realizare

In ce masura Obiectivul 2 al SDL Imbunatatirea calitatii vietii in teritoriul GAL prin diversificare economica, creare locuri de munca si adekvarea infrastructurii de baza si serviciilor la nevoile comunitatilor locale a fost indeplinit?	crearea de noi locuri de munca in teritoriul GAL	create in teritoriul GAL	GAL, - domeniu agricol: 21 - domeniu non- agricol: 12 Total: 33 locuri de munca	
	Au fost create Centre sociale, prin parteneriate incheiate intre beneficiarii publici si ONG- uri furnizori de servicii sociale, care sa corespunda nevoilor identificate in teritoriul GAL si imbunatatirea calitatii vietii	Numar de Centre sociale nou create care corespund nevoilor identificate in teritoriul GAL	- Numar de centre sociale construite/ reabilitate/dotate: 3 - Numar de locuri de munca nou create: 0	Grad ridicat de realizare - Locurile de munca se vor crea prin programul coplementar POCU 5.2 in care cele 3 proiecte vor viza un grup tinta de min.750 persoane si vor crea un numar sufficient de noi locuri de munca pentru a indeplini indicatorii specificali POCU
	A fost diversificata economia din teritoriul GAL prin finantarea unor proiecte in domeniul non- agricole	Numar/tipuri de proiecte finantate in domeniul non- agricol	Tipuri de proiecte finantate in domeniul non- agricol: 7	Grad ridicat de realizare

Obiectivul 2 al SDL – “Imbunatatirea calitatii vietii in teritoriul GAL prin diversificare economica, creare locuri de munca si adekvarea infrastructurii de baza si serviciilor la nevoile comunitatilor locale” este indeplinit in proportie de 100 % corelat cu prevederile masurii M3/6A – “Investitii in activitati economice neagricole pentru diversificarea economiei teritoriului GAL” si cu alocarea financiara aferenta acestei masuri.

Pentru domeniul de intervenție **6A – Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă**; indicatorul local este **“Numar de locuri de muncă”**, proiectele au creat locuri de muncă în teritoriul GAL, aspect care a fost depășit (initial au fost propuse un număr de 8 locuri de muncă și au fost create un număr de **12 locuri de muncă** această măsură non-agricolă aducând plus valoare în teritoriul GAL. Totodată, în aceste proiecte non-agricole s-au realizat investiții care utilizează energie din surse regenerabile, contribuind astfel și la îndeplinirea obiectivului transversal **“mediu”**.

6.3. În ce măsură a condus abordarea LEADER la asigurarea valorii adăugate

CRITERII DE EVALUARE:

- Capitalul social s-a îmbunătățit (învățarea colectivă, schimbarea mentalităților, creșterea colaborării și încrederii reciproce și față de GAL, identificarea unor subiecte de interes comun, dezvoltarea de competențe și capacități, dezvoltarea unor rețele etc.);
- Guvernanța locală s-a îmbunătățită la nivel local (îmbunătățirea gestionării funcțiilor administrative pe plan local, implicare sporită a comunității și factorilor interesați în luarea deciziilor, creșterea rolului GAL în guvernanța pe diferite niveluri, creșterea capacității de a gestiona fonduri publice-private etc.).
- Rezultatele implementării SDL-urilor (ex. crearea de locuri de muncă, realizarea unor produse inovatoare, infrastructură de bază, etc.) au generat îmbunătățirea calității vieții în teritoriul vizat de strategie.

INDICATORI:

- Percepția actorilor locali privind gradul de îmbunătățire a capitalului social datorită aplicării metodei LEADER:
- Percepția actorilor locali privind rezultate ale SDL mai bune datorită aplicării metodei LEADER:
- Percepția actorilor locali privind gradul de îmbunătățire a guvernanței la nivel local datorită aplicării metodei LEADER:

Pentru aceste întrebări a fost aplicată metoda chestionarelor cu cele trei întrebări de evaluare stabilite în “Ghidul Operational privind Evaluarea Implementării Strategiilor de Dezvoltare Locală”

Ținând cont de structura grupului chestionat, precum și de sumele alocate prin cele trei măsuri dedicate sectorului public – UAT-urilor din teritoriul GAL, evaluările arată că

rezultatele implementării SDL –ului sunt cunoscute de către aceștia și apreciate pozitiv la nivelul respondentilor. Deoarece ponderea respondentilor o are sectorul public se observă o ușoară nemulțumire în rândul acestora cauzată în special de valoarea insuficientă a fondurilor adresate beneficiarilor publici, precum și a valorii maxime nerambursabile de max. 25.000 euro pe proiectele destinate dezvoltării serviciilor de bază. Pe acest considerent multe din UAT-urile partenere GAL au depus câte 2 sau 3 proiecte de această valoare (25.000 euro) prin fonduri FEADR și în paralel și din fonduri EURI.

7. Factori de succes și de insucces în implementarea SDL

Au fost determinați o serie de **factori interni** care au **influențat pozitiv** implementarea SDL, aceștia fiind identificați de participanți în cadrul unui focus - grup organizat de GAL.

O serie de **factori externi** au influențat în **mod negativ** implementarea SDL (termene mari pentru evaluarea proiectelor la AFIR, proceduri de achiziție complicate, lipsa de experiență și profesionalism al unor consultanți ai proiectelor de finanțare etc), dar aceștia nu pot fi controlați de către GAL.

La nivel de GAL nu sunt necesare măsuri suplimentare interne care să ducă la accelerarea implementării SDL, toate acțiunile și activitățile realizate fiind în grafic la momentul la care întocmim evaluarea finală a SDL. GAL urmărește în permanență finalizarea proiectelor până la data de 30 septembrie 2025.

Chiar dacă până la momentul întocmirii Raportului final de evaluare, SDL a fost modificată de 13 ori, pentru a ajunge la această versiune, nici una dintre aceste modificări nu a avut un domeniu de aplicare astfel încât să modifice relevanța obiectivelor și măsurilor prevăzute în cadrul SDL, ci au contribuit la realizarea acestora prin alocări financiare suplimentare care să permită finanțarea proiectelor depuse la GAL (în special cele din domeniul agricol) și să permită accesul la finanțarea unor activități specifice teritoriului GAL.

CRITERII DE EVALUARE – FACTORI INTERNI

- Gradul de pregătire a resurselor umane din cadrul GAL
- Eficiența activității de animare în teritoriul GAL
- Calitatea procesului de evaluare și selecție a proiectelor la nivel de GAL

INDICATORI:

- Experiența și expertiza anagajatorilor GAL în implementarea proiectelor cu fonduri europene
- Număr de sesiuni de proiecte desfășurate în timp
- Număr de proiecte declarate neconforme, neeligibile de către AFIR

METODE DE EVALUARE:

- Analiza datelor administrative - cantitativ
- Observatia – calitativ
- Focus – grup - calitativa

SURSE:

Au fost analizate documentele existente la GAL,

- Documente ale angajatilor GAL (dosar de resurse umane, cu CV-urile aferente, rapoarte de evaluare ale angajatilor GAL etc)
- Documente interne ale GAL (documente care reflecta activitatea de animare in teritoriul GAL, rapoarte intermediare/finale de activitate, proiecte depuse si evaluate la GAL, rapoarte de selectie la nivel de GAL si avizate de expertii CDRJ, contracte de finantare ale beneficiarilor sub-masurii 19.2, cereri de plata intermediare si finale ale beneficiarilor)
- Postari oficiale pe pagina www.tinutulrazesilor.ro

Putem concluziona, ca pana la aceasta data, GAL “este in grafic si a depasit indicatorii propusi in implementarea SDL 20214 – 2020” iar **factorii interni**:

- pregatirea adecvata a personalului GAL, cunoasterea si respectarea procedurilor de lucru interne si externe aferente AMPNDR, AFIR, respectarea prevederilor contractului de finantare, comunicare eficienta cu partenerii GAL, corectitudine si transparenta in procesul de evaluare si selectie a proiectelor, o buna comunicare cu beneficiarii de proiecte, o monitorizare eficienta a stadiului de implementare SDL si a indicatorilor specifici SDL, sunt de **natura pozitiva** si au influentat in bine implementarea SDL.

Factorii externi

- schimbarea legislatiei, cu impact asupra modificarilor procedurilor si ghidurilor de implementare a SDL
- valoarea mica a sprijinului nerambursabil alocat proiectelor pe masuri, comparativ cu nevoile beneficiarilor, raportat la valoarea strategiei (proiecte mici pentru nevoi mari)
- calitatea slaba a unor proiecte depuse la GAL a dus la neconformitate administrativa

Chiar dacă există și factori externi, care pot fi apreciați negativi, aceștia au fost contracarați prin eforturile echipei de implementare a SDL, astfel încă la data de 25.08.2025, nu înregistrăm întârzieri în implementarea SDL.

CRITERII DE EVALUARE: FACTORI INTERNI ȘI EXTERNI – focus - grup

A fost organizat un focus-grup la data de 18.07.2025 la sediul GAL la care au participat un număr de 10 persoane: 2 reprezentanți ai UAT-urilor, 4 beneficiari de proiecte finanțate prin GAL, 2 consultanți, 2 reprezentanți ONG.

Au moderat focus-grupul 2 persoane din echipa tehnică a Asociației Tinutul Răzescilor.

Au fost identificate un număr de opt **factori negativi** care au influențat implementarea SDL:

1. Alocarea financiară insuficientă pe măsuri
2. Dependență mare de AFIR
3. Interpretare diferită ghiduri la AFIR (între structurile AFIR din teritoriu) și la GAL
4. Suprareglementarea în domeniul evaluării proiectelor
5. Timpi mari de așteptare a evaluării proiectelor la AFIR și a contractării
6. Neimplicarea UAT-urilor în politici sociale
7. Schimbări ale plafoanelor alocărilor financiare pe apeluri în funcție de necesități
8. Comunicare deficitară între beneficiari și instituții publice.

Au fost identificate un număr de opt **factori pozitivi** care au influențat implementarea SDL:

1. Apropierea GAL de beneficiari și nevoile sale
2. Rapiditate și promptitudine la rezolvarea nevoilor
3. Corectitudine și transparență în evaluarea proiectelor
4. Conștientizarea nevoilor serviciilor sociale pentru populație
5. Echipa GAL pregătită în concordanță
6. Respectarea termenelor la GAL
7. Sprijin pe perioada implementării contractelor de finanțare
8. Comunicare și transparență din partea GAL

Pentru factorii negativi rezultați, participanții au acordat câte un singur vot pentru cel mai important factor negativ și cel mai important factor pozitiv, iar în urma ierarhizării acestora, situația se prezintă astfel:

- cei mai importanți factori negativi

1. Suprareglementare (documente foarte multe care verifică același lucru) - 5
2. Alocarea financiară insuficientă pe măsuri (% LEADER) – 3
3. Neimplicarea UAT-urilor în politici sociale – 2

- cei mai importanți factori pozitivi

1. Rapiditate și promptitudine la rezolvarea nevoilor identificate - 3

2. Constientizarea nevoilor serviciilor sociale pentru populatie – 2
3. Echipa GAL pregatita cu experienta in implementarea SDL – 3
4. Comunicare si transparenta din partea GAL - 2

8. CONCLUZII SI RECOMANDARI

Concluzii generale – referinte la masurile din SDL

Strategia de dezvoltare locala a Asocatiei Tinutul Razesilor, a contribuit la atingerea celor doua obiective de dezvoltare rurala propuse, respectiv:

- **Modernizarea si cresterea viabilitatii exploatatilor agricole din teritoriul GAL**
- **Imbunatatirea calitatii vietii in teritoriul GAL prin diversificare economica, creare locuri de munca si adecvarea infrastructurii de baza si serviciilor la nevoile comunitatilor locale**

prin implementarea celor 8 masuri de dezvoltare locala incluse in SDL.

Domeniul de interventie 1A) Incurajarea inovarii, a cooperarii si a crearii unei baze de cunostinte in zonele rurale

Concluzii: SDL sprijina **domeniul de interventie 1A**, prin includerea masurii **M8/1A. Transfer de informatii si cunostinte in teritoriul GAL**, masura care a fost lansata in octombrie 2018 si se s-a derulat in cursul anilor 2019 - 2020 cu un numar de 20 participanti. Pentru asigurarea cresterii viabilitatii exploatatilor agricole a fost identificata necesitatea de asigurare a unor cunostinte si informatii adecvate in randul fermierilor din teritoriul GAL. Furnizorul de servicii a fost USAMV IASI (Universitatea de Stiintele Vietii din Iasi).

Recomandari: mobilizarea potentialilor beneficiari cu privire la importanteii formarii si instruirii, pentru asimilarea unor cunostinte si informatii adecvate care sa-i ajute in dezvoltarea propriilor exploatatii agricole. O buna comunicare cu fermierii care detin exploatatii agricole in teritoriul GAL si o mobilizare eficienta in vederea implementarii acestei masuri.

Domeniul de interventie: 2A) Imbunatatirea performantei economice a tuturor exploatatilor agricole si facilitarea restructurarii si modernizarii exploatatilor, in special in vederea sporirii participarii pe piata si a orientării spre piata, precum si a diversificarii activitatilor agricole.

Concluzii: SDL sprijina domeniul de interventie 2A, prin includerea masurii **M4/2A - Dezvoltarea activitatilor agricole in teritoriul GAL**. Ca si indicatori de rezultat, au fost prevazuti - numar de exploatatii agricole/intreprinderi sprijinite, iar ca indicatori de realizare s-au obtinut:

- Numarul investitiilor colective (realizate de forme asociative), sprijinite: **1**
- Numarul de locuri de munca create: **21**
- Numar de investitii de procesare a produselor agricole: **1**

Măsura a fost lansată în patru sesiuni iar cererea pe această măsură a fost una crescută, fiind selectate un număr de **13** proiecte în valoare de **978.438,88** euro, aceste proiecte depășind suma alocată inițial pe măsură agricolă.

Recomandări: pentru această măsură pe viitoarea strategie este necesară o alocare mai mare pentru această măsură, corelată cu potențialul agricol al teritoriului GAL al Asociației Tinutul Razesilor

Domeniul de intervenție: 3A) Îmbunătățirea competitivității producătorilor primari printr-o mai bună integrare a acestora în lanțul agroalimentar prin intermediul schemelor de calitate, al creșterii valorii adăugate a produselor agricole, al promovării pe piețele locale și în cadrul circuitelor scurte de aprovizionare, al grupurilor de producători și al organizațiilor interprofesionale.

Concluzii: SDL sprijină domeniul de intervenție 3A, prin includerea măsurii **M5/3A. Creșterea valorii adăugate a produselor agricole**. Ca și indicatori de rezultat, au fost prevăzuți:

Numărul de exploatații agricole care primesc sprijin pentru participarea la sisteme de calitate, la piețele locale și la circuitele de aprovizionare scurte, precum și la grupuri/organizații de producători. Indicatori locali: nr. de investiții sprijinite - 0, nr. de locuri de muncă create - 0. Indicatorii locali ai acestei măsuri au fost realizați în cadrul măsurii **M4/2A**. Având în vedere numărul mare de proiecte care au fost depuse pe măsură agricolă M4/2A, și relocalările financiare de pe măsură M5/3A pe M4/3A pentru finanțarea tuturor proiectelor, s-a solicitat și transferul indicatorului local „Număr de locuri de muncă nou create: min. 2” către măsură M4/2A.

Recomandări: Pentru perioada următoare se impune identificarea în teritoriul GAL a unor potențiali beneficiari care să fie interesați de acest tip de măsură din SDL, interesul fiind scăzut pentru această măsură și datorită faptului că nu există nici un grup de producător în teritoriul GAL.

Domeniul de intervenție 6A) Facilitarea diversificării, a înființării și a dezvoltării de întreprinderi mici, precum și crearea de locuri de muncă

Concluzii: SDL a sprijinit domeniul de intervenție 6A, prin includerea măsurii **M3/6A. Investiții în activități economice neagricole pentru diversificarea economiei teritoriului GAL**. Ca și indicatori de rezultat, au fost prevăzuți: locuri de muncă create, cu indicatori locali: număr de locuri de muncă create în activități non-agricole - min. 8, număr de beneficiari care utilizează energie regenerabilă - 1. Au fost lansate un număr de nouă apeluri de selecție pentru care s-au depus un număr de 14 proiecte la GAL, din care 11 proiecte contractate cu AFIR, în valoare de 563507,80 euro, dar și 4 proiecte reziliate.

Recomandări: Pentru perioada următoare se impune identificarea în teritoriul GAL a unor potențiali beneficiari care să fie interesați de acest tip de măsură din SDL, interesul fiind crescut și foarte crescut, atât de tineri întreprinzători, cât și de persoane adulte din teritoriul GAL.

Domeniul de intervenție 6B) Incurajarea dezvoltării locale în zonele rurale – fonduri FEADR

Concluzii: SDL sprijina domeniul de intervenție 6B, prin includerea măsurii **M1/6B. Dezvoltarea durabilă a teritoriului GAL**. Ca și indicatori de rezultat, au fost prevăzuți: nr de localități sprijinite - min. 3.

A fost lansat un număr de 12 apeluri de selecție, în care au fost depuse un număr de **50 de proiecte** de către primăriile partenere – UAT-uri din GAL, proiecte în valoare de **1.284.465,12 euro**, valoarea sprijinului maxim nerambursabil al unui proiect fiind de 25.000 de euro. Au fost contractate un număr de **48 de proiecte** în valoare de **1.238.437,79 euro**. A existat un interes deosebit pentru această măsură M1/6B, primăriile partenere în GAL participând activ la activitățile de animare și informare organizate în teritoriul GAL dar și alte acțiuni din teritoriu. La data de 25.08.2025 nu mai exista pe această măsură disponibil financiar care să poată fi accesat pentru proiecte de achiziții simple sau infrastructură de către UAT-urile partenere GAL.

În cadrul acestui domeniu de intervenție 6B) Incurajarea dezvoltării locale în zonele rurale – fonduri EURI

Concluzii: SDL a sprijinit domeniul de intervenție 6B, prin includerea măsurii **M1/6B. Dezvoltarea durabilă a teritoriului GAL – fonduri EURI în valoare de 177.762,76 euro**

A fost lansate 5 apeluri de selecție, în care au fost depuse și selectate la GAL un număr de **9 proiecte** în valoare de 226.781,59 euro, de către primăriile partenere – UAT-uri din GAL, au fost contractate un număr de 7 proiecte în valoare de **179.545,07 euro**, valoarea sprijinului maxim nerambursabil al unui proiect fiind de **25.000 de euro**.

Recomandări: O mai bună animare și informare a teritoriului, o comunicare eficientă cu primăriile partenere pentru creșterea gradului de conștientizare cu privire la oportunitățile de finanțare oferite de GAL în cadrul acestei măsuri aferente domeniului de intervenție 6B. În condițiile în care 15 din cele 20 UAT-uri sunt incluse în categoria zonelor sărace, **cu IDUL mai mic sau egal cu 55**, iar lipsa resurselor financiare pentru primăriile partenere este o problemă cu care acestea se confruntă, o finanțare prin GAL poate duce la rezolvarea (parțială) a unora dintre nevoile locale.

Concluzii: SDL a sprijinit domeniul de intervenție 6B, prin includerea măsurii **M2/6B. Dezvoltarea infrastructurii sociale**. Ca și indicatori de rezultat, au fost prevăzuți: număr de centre sociale construite/modernizate/reabilitate/dotate - min. 2, nr locuri de muncă nou create - min. 2. Pentru această măsură au fost lansate două apeluri de selecție în urma cărora s-au depus un număr de 3 proiecte în valoare de 399.989 euro.

Recomandări: Pentru această măsură s-au realizat și depășit indicatorii locali prevăzuți în cadrul măsurii. GAL a realizat întâlniri cu beneficiarii de proiecte sociale pentru a-i mobiliza în vederea accesării măsurii 5.2 POCU pentru sustenabilitatea proiectelor finanțate prin GAL.

Concluzii: SDL a sprijinit domeniul de intervenție 6B, prin includerea măsurii **M6/6B Dezvoltarea teritoriului GAL prin conservarea și valorificarea patrimoniului natural și**

cultural. Ca și indicatori de rezultat, au fost prevăzuți: nr de obiective de patrimoniu natural sprijinite și puse în valoare - min 1 și nr de obiective de patrimoniu cultural sprijinite și puse în valoare - min 1. Suma alocată pentru această măsură a fost de **122.547,57 euro**. Pe această măsură au fost depuse și selectate la GAL un număr de 2 proiecte în valoare de **128.846,58 euro**, acestea au fost finalizate.

Recomandări: Punerea în valoare a patrimoniului cultural și valorificarea patrimoniului natural și cultural al teritoriului GAL.

Recomandări și concluzii aferente întrebărilor de evaluare

Gradul de eficacitate al SDL este unul RIDICAT până la data de 25.08.2025 și reflectă rezultatele care au fost obținute pe parcursul unui număr de 104 luni de implementare a SDL.

Concluziile aferente au avut în vedere cadrul întrebărilor de evaluare (**întrebare de evaluare – criteriu de evaluare – indicatori**) cât și sursele de informații disponibile pentru a răspunde întrebărilor de evaluare. Ținând cont de tipul grupului țintă de la care s-au colectat informații, de existența datelor de monitorizare al SDL, informațiilor și surselor documentare din cadrul GAL, de resursele disponibile și de experiența și expertiza echipei de evaluare din cadrul GAL, concluziile referitoare la temele și întrebările comune pentru evaluarea SDL, au dus la furnizarea următoarelor aspecte:

- **Obiectivele prevăzute în cadrul SDL au fost relevante**
- **Logica intervenției care a stat la baza Strategiei de dezvoltare locală a fost una “coerentă”**
- **Cele două obiective majore prevăzute în SDL au fost atinse “în mare măsură” iar atingerea acestor obiective la finalul implementării SDL este “ridicată”**
- **Valoarea adăugată a metodei LEADER, a atins cele trei tipuri de efecte:**
 - **capital social îmbunătățit (încredere în echipa GAL, competente și capacitate de lucru îmbunătățite între GAL și partenerii GAL, creșterea capacității de comunicare între GAL și parteneri etc)**
 - **guvernanța îmbunătățită la nivel local (implicarea comunității și a partilor interesate în luarea deciziilor, creșterea capacității de a gestiona fonduri publice – private etc)**
 - **rezultate obținute îmbunătățite (proiecte viabile și durabile, îmbunătățirea infrastructurii de bază, un număr ridicat de locuri de muncă create prin proiectele depuse la GAL)**
- **Factorii interni și externi au fost identificați în cadrul unui focus-grup și s-au identificat și ierarhizat problemele și propunerile venite din partea participanților pentru îmbunătățirea implementării SDL**
- **Strategia de dezvoltare locală a Asociației Tinutul Razesilor a sprijinit dezvoltarea locală “în mare măsură”**

Promovarea abordării LEADER s-a bazat pe experiența acumulată în perioada de programare 2007 – 2013, când s-a început un proces de dezvoltare intens al comunităților locale din teritoriul GAL. Implementarea SDL a sprijinit dezvoltarea locală în zonele rurale din teritoriul GAL “în mare măsură”. Implementarea SDL are o contribuție semnificativă la dezvoltarea comunității locale și contribuție la obținerea rezultatelor așteptate ale programului LEADER și PNDR 2014 – 2020.

Putem aprecia totuși că **resursele financiare prevăzute în cadrul măsurilor din SDL nu au fost suficiente pentru a face față nevoilor teritoriului GAL.**

Micile dificultăți referitoare la implementarea SDL (cu referire la măsura M7/1B de sprijin pentru constituirea și promovarea formelor asociative) sunt mai mult legate de situațiile externe și contextuale, de interpretări legislative, decât de aspectele interne ale procedurilor de funcționare ale GAL pe care sistemul de management al acestuia le-a gestionat în mod corespunzător.

Numărul mare de proiecte finalizate și concentrarea lor pe anumite măsuri atractive la nivel de GAL, impun concluzia realizarea evaluării într-o etapă ulterioară în care SDL se va afla într-un stadiu avansat de implementare, pentru a putea formula concluzii pertinente care să ajute activitatea GAL-ului în implementarea SDL.

CONCLUZII ALE RAPORTULUI

- **Raportul de evaluare furnizează răspunsuri pentru toate întrebările de evaluare;**
- **Factorii interesați au fost implicați în mod adecvat în procesul evaluării;**
- **Metodologia de evaluare a fost adecvată pentru a răspunde întrebărilor de evaluare;**
- **Datele prezentate în raport provin din surse sigure și relevante pentru scopul evaluării;**
- **Datele cantitative și calitative au fost analizate în mod adecvat și sunt în concordanță cu cele raportate la AM PNDR;**

Documentele anexa care stau la baza prezentului raport final de evaluare a implementării SDL aferente Asociației Tinutul Razesilor se regăsesc la sediul GAL.

**REPREZENTANT LEGAL,
ASOCIATIA TINUTUL RAZESILOR**

MUNTEANU COSTANTIN

25.08.2025